

REGULAMIN
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU POLONISTYCZNEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

OPOLE 2025

I. Podstawa prawna organizacji Wojewódzkiego Konkursu Polonistycznego dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2025/26

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. z 2020 r. poz.1036)
- ZARZĄDZENIE Nr 24 OPOLSKIEGO KURATORA OŚWIATY z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2025/2026

Komentarz [MP1]: Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 - zmieniłam

II. Cele Konkursu

1. Rozbudzanie ciekawości poznawczej, kreatywności i twórczego myślenia uczniów.
2. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy polonistycznej, rozwijanie pasji poszukiwania wartości estetycznych literatury i języka.
3. Poszerzanie horyzontów wiedzy uczniów w zakresie języka polskiego, literatury i dziedzin pokrewnych, niezbędnych do analizy i interpretacji tekstów literackich.
4. Stwarzanie możliwości do wykorzystania wiedzy kulturowej i literackiej, świadomości językowej i stylistycznej w praktyce.
5. Kształtowanie postawy szacunku wobec wybitnych dzieł literatury i kultury polskiej oraz światowej.
6. Kształcenie umiejętności prezentowania własnych opinii i sądów oraz prowadzenia dialogu na tematy związane z kulturą, nauką, literaturą i językiem.
7. Promowanie uczestnictwa w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
8. Stwarzanie uczestnikom możliwości prezentacji zdolności humanistycznych.
9. Promowanie osiągnięć uczniów i ich nauczycieli – opiekunów.
10. Wyłonienie najbardziej uzdolnionych uczniów zainteresowanych przedmiotem.

Konkursu nie należy traktować jako sprawdzianu w warunkach szkolnych.

III. Organizacja konkursu

Zasady/ tryb pracy Komisji Konkursowej określone są w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r. „Zasady organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2025/2026”.

Konkurs przeprowadzany jest w trzech etapach: szkolnym, miejskim/gminnym, wojewódzkim zgodnie z terminarzem konkursów ogłoszonym przez Opolskiego Kuratora Oświaty.

I. etap konkursów przeprowadzają szkolne komisje konkursowe do **22.10.2025 r.** W etapie szkolnym może wziąć udział każdy uczeń klas IV-VIII szkoły podstawowej. Szkolne komisje konkursowe przygotowują zadania konkursowe wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją. Informacje dodatkowe dotyczące procedur związanych z I etapem Konkursu

znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r.

II. etap przeprowadzają Miejskie/Gminne Komisje Konkursowe, które powoływane są przez właściwego prezydenta, burmistrza, wójta danej gminy. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap miejski/gminny przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z II. etapem Konkursu znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r.

III. etap przeprowadzają Wojewódzkie Komisje Konkursowe. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap wojewódzki przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z III etapem Konkursu znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r.

Czas na rozwiązywanie zadań wynosi od 90 do 120 minut, odpowiednio do kolejnych etapów Konkursu.

NAZWA ETAPU	CZAS NA ROZWIĄZANIE ZADAŃ
1. szkolny	90 minut
2. miejski/gminny	120 minut
3. wojewódzki	120 minut

IV. Ustalenie wyników konkursu

1. Wyniki eliminacji szkolnej ustalają szkolne komisje konkursowe. Do etapu miejskiego/gminnego komisje zgłaszają tych uczniów, którzy na etapie szkolnym uzyskali nie mniej niż 80 % punktów możliwych do zdobycia.
2. **Wyniki eliminacji miejskich/gminnych** uczniów, którzy uzyskali nie mniej niż 80 % punktów możliwych do zdobycia, **ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa** w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu komisji miejsko-gminnych i po weryfikacji prac konkursowych.
3. Do etapu wojewódzkiego kwalifikuje się uczestnik eliminacji miejskich/gminnych, który uzyskał nie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia.
4. Wyniki etapu wojewódzkiego ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa, a zatwierdza Opolski Kurator Oświaty.
5. Tytuł laureata lub finalisty nadaje Opolski Kurator Oświaty.
 - Tytuł laureata Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego otrzymuje uczestnik konkursu, który w etapie wojewódzkim uzyskał nie mniej niż **90 %** punktów możliwych do zdobycia.
 - W przypadku, gdy żaden uczestnik konkursu nie uzyskał 90% punktów możliwych do zdobycia, tytuł laureata przyznaje się tylko zwycięzcy konkursu, o ile uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia.
 - Tytuł finalisty otrzymuje uczestnik etapu wojewódzkiego konkursu przedmiotowego, jeśli uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia i jednocześnie mniej niż 90 % punktów możliwych do zdobycia.

V. Tryb ogłaszania wyników

1. Wyniki etapu szkolnego ustalone przez Szkolną Komisję Konkursową, a zatwierdzone przez dyrektora szkoły ogłaszane są w trybie i w terminie określonym przez organizatorów konkursu na etapie szkolnym.

2. II etap konkursów przeprowadzają miejskie/gminne komisje konkursowe. Wojewódzkie Komisje Konkursowe w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu i prac konkursowych weryfikują i zatwierdzają wyniki etapu miejskiego/gminnego oraz przekazują Opolskiemu Kuratorowi Oświaty listę wszystkich uczniów po weryfikacji prac oraz listę uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego wraz z punktacją. Kurator Oświaty zatwierdza wyniki II etapu.
3. Listy uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego oraz listę wszystkich uczniów, których prace zostały przesłane do weryfikacji przez wojewódzką komisję konkursową po etapie miejskim/gminnym Opolski Kurator Oświaty ogłasza niezwłocznie po ich zatwierdzeniu na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl w zakładce „Konkursy/Konkursy przedmiotowe”.
4. Niezwłocznie po ogłoszeniu powyższych list uczniów komisje miejskie/gminne ogłaszają wyniki wszystkich uczestników etapu miejskiego/gminnego z terenu swojego miasta/gminy.
5. III etap przeprowadzają wojewódzkie komisje konkursowe, które przekazują Opolskiemu Kuratorowi Oświaty *protokół z przeprowadzonego III etapu wojewódzkiego konkursu* wraz z listami: uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 90 % punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu laureata oraz uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 50 % i jednocześnie mniej niż 90 % punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu finalisty, w ciągu 5 dni roboczych od daty jego przeprowadzenia.
6. Opolski Kurator Oświaty w ciągu 5 dni roboczych od daty otrzymania protokołu zatwierdza wyniki etapu wojewódzkiego.
7. Wyniki etapu wojewódzkiego ogłaszane są niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Opolskiego Kuratora Oświaty, na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl w zakładce „Konkursy/Konkursy przedmiotowe”.

VI. Tryb odwoławczy od decyzji Komisji Konkursowych

1. Odwołania uczestników konkursów poprzez ich rodziców (prawnych opiekunów), dotyczące formalnego przebiegu III etapu (wojewódzkiego) rozpatruje Opolski Kurator Oświaty. Decyzja Kuratora jest ostateczna.
2. Odwołania dotyczące formalnego przebiegu konkursu wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia konkursu.
3. Odwołania rozpatruje się w terminie 7 dni roboczych od dnia ich otrzymania.

Szczegółowe informacje dotyczące trybu odwołań od decyzji Komisji Konkursowych znajdują się w załączniku nr 1 do *Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r.*

VII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach konkursu

1. Uczestnicy konkursu powinni wykazać się **na każdym etapie Konkursu** wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w części dotyczącej przedmiotu język polski. **Konkurs polonistyczny obejmuje i poszerza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego języka polskiego w szkole podstawowej** w oparciu o: *Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia*

ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 5 lipca 2024 poz. 996).

Wymagania konkursu obejmują wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu język polski w II etapie edukacyjnym (klasy IV-VIII), a także integrację treści języka polskiego z zagadnieniami pochodzącymi z innych przedmiotów edukacji etapu szkoły podstawowej, określonych w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Na II i III etapie konkursu od ucznia może być wymagana wiedza i umiejętności wykraczające poza podstawę programową.

2. Etap szkolny – wymagania: jak wyżej

ponadto: tworzony przez szkolną komisję konkursową test powinien uwzględniać przede wszystkim:

- a) funkcjonalne wykorzystanie problematyki lektur zapisanych w podstawie programowej;
- b) czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie w tekście potrzebnych informacji, porządkowanie informacji w zależności od ich funkcji w przekazie;
- c) tworzenie twórczych tekstów w formach wskazanych w podstawie programowej;
- d) poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną;
- e) analizę i interpretację tekstu literackiego (epiki, liryki i dramatu) z wykorzystaniem terminologii z zakresu teorii literatury;
- f) umiejętność dosłownego i przenośnego odczytania utworu;
- g) funkcjonalne wykorzystanie nauki o języku, w tym gramatyki, szeroko rozumianej poprawności językowej i kultury języka;
- h) umiejętność korygowania błędów składniowych, fleksyjnych, stylistycznych i leksykalnych.

Lektury: uczeń przystępujący do etapu szkolnego Konkursu wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII.

Szkolne komisje konkursowe przygotowują test zawierający zadania zamknięte i otwarte (w tym temat wypracowania) wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją z uwzględnieniem dostosowania warunków przeprowadzania konkursu do stwierdzonego ograniczenia sprawności ruchowej uczestnika. Wprowadzone dostosowania dla uczestnika nie mogą naruszać warunków samodzielnej pracy uczestnika konkursu. W eliminacjach szkolnych może wziąć udział każdy uczeń kl. IV-VIII szkoły podstawowej.

3. Etap miejski/gminny– wymagania

Uczeń spełnia wymagania do etapu szkolnego oraz poszerza treści i umiejętności w zakresach:

- a) czytania i odbioru tekstów literackich, nieliterackich, ikonicznych, popularnonaukowych, filozoficznych, publicystycznych (wskazanych w podstawie programowej oraz w dołączonej do regulaminu listy lektur, a także tekstów nowych zacytowanych w arkuszach zadań);
- b) pogłębionej analizy i interpretacji utworów epickich i lirycznych (posługiwania się w omówieniu podanych dzieł literackich pojęciami z zakresu teorii literatury, wskazywania środków artystycznego wyrazu i ich funkcji w tekście, w tym kontrastu);
- c) posługiwania się terminami dotyczącymi rodzajów i gatunków literackich (w tym bajki, bajki filozoficznej); przypisywania konkretnego utworu do rodzaju i gatunku literackiego; wskazywania wyróżników rodzajów i gatunków literackich; wskazywanie wspólnych cech gatunkowych różnych utworów;
- d) rozumienia związku budowy utworu z jego odbiorem interpretacyjnym;

- e) rozróżniania rodzajów podmiotu lirycznego oraz typów liryki; określania rodzajów liryki ze względu na temat utworu;
- f) odczytywania uniwersalnych wartości i motywów kulturowych, w tym motywu akceptacji, tolerancji, altruizmu, empatii, szacunku, zrozumienia drugiego człowieka; określania i oceny systemu wartości bohatera literackiego;
- g) odkrywania sensów dosłownych, metaforycznych, symbolicznych, alegorycznych;
- h) określania tematu utworu, zrozumienia związku tytułu z treścią utworu;
- i) rozpoznawania w tekście wypowiedzeń mających znamiona sentencji;
- j) zauważania podobieństw bądź różnic między utworami, wątkami, motywami, bohaterami; rozpoznawania elementów wspólnych i różnicujących zestawionych ze sobą tekstów;
- k) rozumienia, czym jest akapit i jaką ma funkcję;
- l) wyjaśniania znaczenia związków frazeologicznych, m.in. tych, które są powiązane znaczeniowo z tekstami konkursowymi.

W zakresie nauki o języku: uczeń wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o języku i stosuje ją w zakresie fleksji, składni, słowotwórstwa, leksyki, frazeologii, ortografii i interpunkcji; rozumie związek języka i stylu utworu z jego odbiorem interpretacyjnym; analizuje i definiuje znaczenia słów; potrafi ocenić tekst pod względem poprawności językowej; stosuje w praktyce zasady poprawności językowej; rozróżnia części zdania, rozróżnia części mowy; rozróżnia zdanie pojedyncze, złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważnik zdania); rozwiązuje problemy z zakresu słowotwórstwa (zna pojęcie wyrazu podstawowego i pochodnego, dostrzega różnice między wyrazem podstawowym a pochodnym); poprawnie stosuje zasady ortograficzne, w tym dotyczące pisowni łącznej i rozłącznej wyrazów dwuczłonowych (z łącznikiem i bez łącznika); określa zasady i funkcje znaków interpunkcyjnych oraz potrafi poprawnie je zastosować.

W zakresie redagowania tekstów

- a) dokonywanie różnorodnych działań na cudzym tekście, np.: streszczanie (w tym streszczanie tekstu nieliterackiego), parafrazowanie, sporządzanie notatki);
- b) wnioskowanie, argumentowanie, wartościowanie argumentów, uzasadnianie swojego lub cudzego stanowiska lub opinii;
- c) redagowanie tekstu poprawnego pod względem językowo-stylistycznym, kompozycyjnym, graficznym, a także dbałość o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w formach krótszych (zaproszenie, streszczenie, dedykacja, ogłoszenie), oraz dłuższych zapisanych w podstawie programowej, w tym przemówienie, list, charakterystyka, opowiadanie twórcze, rozprawka.

Lektura

Uczeń wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych oraz wybranych utworów lirycznych autorów wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII. Ponadto w etapie miejsko-gminnym obowiązuje szczególna znajomość lektur:

- **Janusz Korczak, *Prawidła życia*** (wolnelektury.pl)
- **Raquel .J. Pallacio, *Cudowny chłopak***
- **Dorota Terakowska, *Poczwarka***
- **Leszek Kołakowski, *Piękna twarz [w:] tegoż, 13 bajek z królestwa Lailonii dla dużych i małych oraz inne bajki***
- **Ignacy Krasicki, *Malarze*** (wolnelektury.pl)

Na każdym etapie konkursu w arkuszu znaleźć się mogą niewymienione powyżej fragmenty tekstów literackich i nieliterackich, o charakterze literackim, popularnonaukowym, eseistycznym lub krytycznoliterackim lub inne teksty kultury.

4. Etap wojewódzki - wymagania

Uczeń spełnia wymagania do etapu szkolnego i miejsko-gminnego. Ponadto:

- a) oryginalnie i twórczo formułuje sądy w oparciu o teksty literackie, informacyjne, publicystyczne, filozoficzne i inne teksty kultury oraz towarzyszące im konteksty;
- b) pogłębionej analizy i interpretacji utworów epickich, dramatycznych i lirycznych (posługiwanie się w omówieniu podanych dzieł literackich pojęciami z zakresu teorii literatury, wskazywania środków artystycznego wyrazu i ich funkcji w tekście, w tym hiperboli, oksymoronu);
- c) wykorzystuje wiedzę historycznoliteracką w interpretacji kontekstów;
- d) rozumie pojęcia teoretycznoliterackie, które są niezbędne do wypowiadania się na temat lektur konkursowych; rozpoznaje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje;
- e) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego, np. w powieści i opowiadaniu (również w opowiadaniu satyrycznym, groteskowym);
- f) zauważa uniwersalne wartości, symbole, wątki, motywy i toposy w tekstach literackich; zwraca uwagę na motywy (tradycji, pamięci, przemijania, małej ojczyzny, domu rodzinnego, miejsca, przedmiotu);
- g) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; charakteryzuje postawy moralne bohaterów;
- h) rozumie kontekst historyczny lektury konkursowej;
- i) rozróżnia typy narracji i rodzaje narratora;
- j) zauważa analogie pomiędzy utworami, posługuje się terminologią z zakresu interpretacji porównawczej;
- k) rozumie, czym jest absurd, ironia, groteska;
- l) zna pojęcie opisu i jego rodzajów; rozróżnia opis statyczny i dynamiczny;

W zakresie nauki o języku: analizuje utwór pod kątem języka i zauważa jego wpływ na odbiór tekstu literackiego; rozpoznaje charakterystyczne cechy stylu i kompozycji tekstów literackich i nieliterackich, rozpoznaje zastosowane w nich środki językowe typowe dla normy wzorcowej i użytkowej; rozumie i wyjaśnia błędy językowe; wykorzystuje terminy spoza podstawy programowej, np. polisemia; rozpoznaje rodzaje podmiotu, orzeczenia; poprawnie zapisuje dialog; stosuje środki językowe wpływające na dynamikę bądź statyczność tekstów literackich, nieliterackich i własnych; rozumie, jaką funkcję w opisie spełnia przymiotnik oraz przymimek; rozróżnia i rozumie archaizmy neologizmy i regionalizmy w lekturach konkursowych; zna zasady pisowni nazw wydarzeń historycznych, świąt, obrzędów i zwyczajów; zna zasady pisania skrótów i skrótowców oraz potrafi rozszyfrować skróty z II poł. XX w.

W zakresie redagowania tekstów. Uczeń

- a) dostosowuje styl swojej wypowiedzi do rodzaju komunikatu;
- b) redaguje tekst poprawny pod względem językowo-stylistycznym, kompozycyjnym, graficznym; dba o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w formach krótszych oraz dłuższych zapisanych w podstawie programowej i wskazanych w *Regulaminie* (np. rozprawka, przemówienie, opowiadanie twórcze, charakterystyka porównawcza, artykuł, recenzja), z uwzględnieniem reguł organizacji, spójności logicznej oraz zasad retorycznych, językowych, kompozycyjnych, stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.

Literatura:

Uczeń wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych oraz wybranych utworów lirycznych autorów wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII, zna również teksty literackie wskazane w etapie miejsko/gminnym konkursu. Ponadto w etapie wojewódzkim obowiązuje szczególna znajomość lektur:

- **Emilia Kiereś, *Cacko***
- **Andrzej Stasiuk, *Miejsce*** [w: Andrzej Stasiuk, *Opowieści galicyjskie*]
- **Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania, w tym *Artysta, Strażnik chińskiej wazy, Jezioro, Czuwanie w górach, Pamięć*** [w: Sławomir Mrożek, *Opowiadania i donosy 1980-1989. Dzieła zebrane T.II*, Oficyna Literacka Noir sur Blanc Warszawa 1994 LUB w: *Małe prozy*, Oficyna literacka, Kraków 1990]
- **utwory poetyckie: Jan Kochanowski, *Na dom w Czarnolesie*;
Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Czas krawiec kulawy***

Wykaz literatury pomocniczej dla nauczyciela i ucznia`

Słownik mitów i symboli kultury, red. Władysław Kopaliński

Słownik poprawnej polszczyzny, red. Andrzej Markowski

Słownik terminów literackich, red. Janusza Sławiński

Słownik wyrazów obcych. Z przykładami i poradami, red. Lidia Drabik

Słownik synonimów PWN

Słownik języka polskiego PWN

Miodek J., *Ojczyzna polszczyzna dla uczniów*, GWO 1990.

Miodek J., *Nie taki język straszny. O polszczyźnie dla uczniów*, GWO 2005.

Markowski A., *Czy znasz polszczyznę? Zagadki językowe*, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2004.

Mrożek: *patron spraw absurdalnych*, culture.pl [dostęp: 12.09.2025].

Wszystkie sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzygają zapisy z załącznika nr 1 do **Zarządzenia Nr 24 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2025/2026.**

w imieniu Wojewódzkiej Komisji Konkursowej

Przewodnicząca

Wojewódzkiego Konkursu Polonistycznego

Jolanta Fąfrowicz